

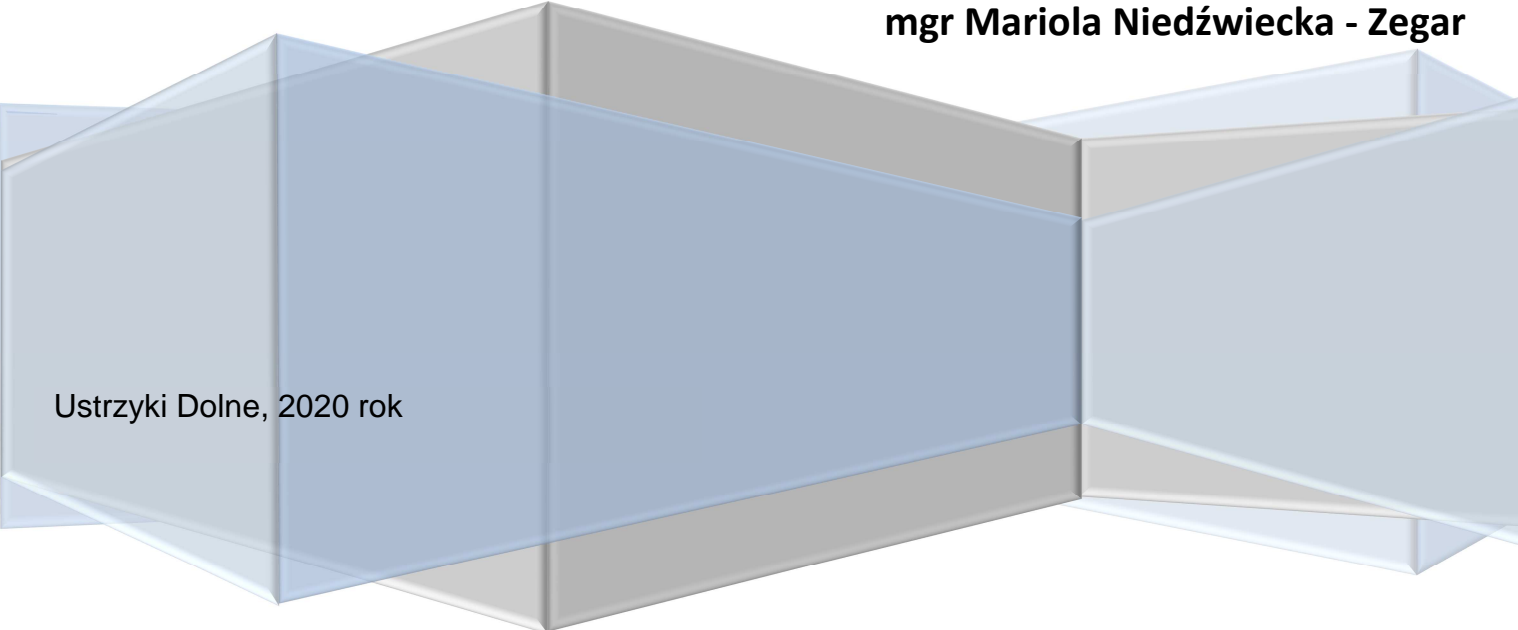
Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych
Z dnia .....

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE USTRZYKI DOLNE NA LATA 2021 - 2023

Opracował zespół w składzie:

Andżelika Chanas

mgr Mariola Niedźwiecka - Zegar

Ustrzyki Dolne, 2020 rok

"Rodzina jest sobą, jeżeli buduje się na takich odniesieniach, na wzajemnym zaufaniu, na zawierzeniu wzajemnym. Tylko na takim fundamencie można też budować proces wychowania, który stanowi podstawowy cel rodziny i jej pierwszorzędne zadanie".

Jan Paweł II (Homilia, Wrocław, 1983 r.)

Spis spraw

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawa prawna	5
3. Diagnoza środowiska i problemu	6
4. Organizacja wspierania rodziny	15
5. Analiza SWOT	20
6. Koordynator programu	23
7. Realizatorzy i partnerzy programu	23
8. Adresaci programu	24
9. Cel główny	25
10. Cele szczegółowe	25
11. Czas realizacji	29
12. Wskaźnik realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny	29
13. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2021- 2023	30
14. Zakładane rezultaty Programu	31
15. Monitoring i ewaluacja programu	32
16. Podsumowanie.....	32

1. WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowa grupa społeczna dla rozwoju i funkcjonowania, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i miłością oraz zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, ale pogłębiają też wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa.

Niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów, rozpad rodziny powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają zewnętrznej ingerencji sił i środków społecznych. Działania instytucji i służb zobligowanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka, powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają współpracy interdyscyplinarnej. Wszelkie działania powinny odbywać się za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem z zachowaniem zasady pomocniczości. Chodzi tutaj o wspólny wysiłek każdej ze stron zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów z jakimi

borykają się rodziny a także by móc je kompleksowo wspierać należy opracować gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Gminny program rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Realizowane w ramach programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie. Również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji. Celem nadrzędnym projektu jest stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Priorytetem programu jest: dobro dziecka, bezpieczny harmonijny rozwój, zaspokojenie potrzeb niższego rzędu (fizjologiczne i stabilizacji) jak i wyższego rzędu (szacunku i uznania, samorealizacji). Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego powołanych. Dominującą pomocą będzie działanie asystenta rodziny, który pełni funkcję wsparcia psychiczno - emocjonalnego, której podstawowym zadaniem jest przezwyciężenie narastających trudności życia codziennego, funkcję doradczą, która pełni rolę obejmującą poradnictwo w zakresie prawa, ekonomii, społecznego funkcjonowania w rodzinie i poza nią, a także prowadzenia gospodarstwa domowego oraz kontaktu z różnymi urzędami i instytucjami, funkcję wychowawczą, opiekuńczą, diagnostyczno - monitorującą, motywująco – aktywizacyjną oraz funkcje koordynacji skierowanych na rodzinę.

Niniejszy program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 j.t.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 t.j.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz.956 j.t.) ;
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492 t.j.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. poz. 2050 t.j.);
6. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 poz. 2407 t.j.);
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 poz. 1057 t.j.).

Podmiotem realizującym program na poziomie gminy jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych. Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2021- 2023 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Gmina Ustrzyki Dolne to gmina miejsko - wiejska położona w województwie podkarpackim, w powiecie bieszczadzkim. W skład gminy wchodzi 27 sołectw. Gmina zajmuje obszar 478,7 km² zamieszkiwany przez 17 215 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 78,3% ludności powiatu. Gmina stanowi 42,0% powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Ustrzyki Dolne.

(https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ustrzyki_Dolne)

Stopa bezrobocia w powiecie bieszczadzkim na dzień 31.10.2020r. wynosi 14,3%.

W mieście i gminie Ustrzyki Dolne bezrobocie wygląda następująco:

	Liczba bezrobotnych	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Bezrobotni bez prawa do zasiłku
Miasto Ustrzyki Dolne			
- ogółem	490	74	416
- kobiety	251	37	214
- mężczyźni	239	37	202
Gmina Ustrzyki Dolne:			
- ogółem	482	62	420
- kobiety	256	37	219
- mężczyźni	226	25	201

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowania lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym

oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela nr 1: Liczba osób objętych pomocą społeczną (opracowanie na podstawie danych ze sprawozdań resortowych Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych)

ROK	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	877	763	722
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy	5,1 %	4,4 %	4,2 %

Tabela nr 2: Przyczyny udzielania wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych rodzin pokazuje poniższa tabela (na podstawie danych Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych za rok 2019)

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	298	759
Potrzeba ochrony macierzyństwa	71	353
W tym wielodzietność	232	688
Bezrobocie	10	10
Niepełnosprawność	173	380
Długotrwała lub ciężka choroba	260	599
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	42	149

Przemoc w rodzinie	5	16
Alkoholizm	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	4

Tabela nr 3: Wykaz dzieci z terenu Gminy Ustrzyki Dolne umieszczonych w pieczy zastępczej (na podstawie danych z MGOPS w Ustrzykach Dolnych i PCPR)

ROK	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
2017	48, w tym: - 26 w rodzinie zastępczej - 2 w domu dziecka - 20 poza terenem gminy
2018	46, w tym: - 24 w rodzinie zastępczej - 2 w domu dziecka - 20 poza terenem gminy
2019	48, w tym: - 26 w rodzinie zastępczej - 2 w domu dziecka - 20 poza terenem gminy

Tabela nr 4: Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

ROK	Kwota odpłatności w złotych
2017	62 553, 58 zł
2018	59 719, 51 zł
2019	51 139, 71 zł

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyła gminom możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m.in. poprzez zatrudnienie asystenta rodziny.

Tabela nr 5: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2017- 2019

Rodziny	Rok		
	2017	2018	2019
Ogółem	12	12	13
Liczba dzieci w rodzinach	27	22	26

Jak wynika z danych oświatowych na terenie gminy funkcjonuje:

1. Sześć publicznych szkół podstawowych;
2. Dwa publiczne przedszkola;
3. Żłobek Miejski;
4. Dwie szkoły ponadpodstawowe;
5. Bieszczadzki Zespół Placówek Szkolno- Wychowawczych.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci w poszczególnych placówkach oświatowych.

Organ prowadzący - Gmina Ustrzyki Dolne (wg stanu na listopad 2020 r. informacji z Wydziału Oświaty)

Lp	Placówka oświatowa	Liczba uczniów
1	Szkoła Podstawowa w Hoszowie (razem z oddziałem przedszkolnym)	54
2	Szkoła Podstawowa w Ustjanowej (razem z oddziałem przedszkolnym)	171

3	Szkoła Podstawowa w Wojtkowej (razem z oddziałem przedszkolny)	130
4	Szkoła Podstawowa w Ropience (razem z oddziałem przedszkolnym)	123
5	Szkoła Podstawowa nr 1 w Ustrzykach Dolnych (razem z oddziałem przedszkolnym)	516
6	Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustrzykach Dolnych (razem z oddziałem przedszkolnym)	516
9	Przedszkole nr 1	159
10	Przedszkole nr 2	118

Organ prowadzący- Powiat

Lp	Placówka oświatowa	Liczba uczniów
1	Zespół Szkół Licealnych w Ustrzykach Dolnych	343
2	Bieszczadzki Zespół Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych	298
3	Bieszczadzki Zespół Placówek Szkolno - Wychowawczych w Ustrzykach Dolnych	41

W placówkach oświatowych funkcjonują stołówki, w których dożywiane są dzieci.

W roku 2019 z tego wsparcia skorzystało 281 dzieci.

Programy	„Posiłek w szkole i w domu”
Szkoły (z oddziałami przedszkolnymi)	233
Przedszkola	48

Poza tym na terenie Gminy funkcjonują obiekty:

1. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna;
2. Hala Sportowa;
3. Ośrodek Sportu i Rekreacji;
4. Sale gimnastyczne, boiska do piłki ręcznej, siatkowej, koszykowej, nożnej;
5. Korty tenisowe;
6. Stadion sportowy z pełnym wyposażeniem;
7. Lodowisko Miejskie.

Tabela nr 6: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2018- 2019

Wyszczególnione	2018	2019
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zadań zleconych	- 1 292 osób - 498 rodzin	- 1 174 osób - 452 rodzin
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	40	43
„Posiłek w szkole i w domu”	- 308 osób - 179 rodzin	- 308 osób - 179 rodzin
„Posiłek w szkole i w domu”	- 301 osób - 293 rodzin	- 301 osób - 293 rodzin

Rodzina znajduje się w centrum polityki społecznej rządu. Tkwi w niej potencjał, który jest źródłem rozwoju naszego kraju. Ministerstwo podejmuje więc liczne działania z zakresu polityki państwa na rzecz dziecka i rodziny. Jednym z nich są świadczenia rodzinne.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest między innymi od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim i cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba, że przepisy

o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej i spełniają wszystkie ustawowe warunki, od których uzależnione jest przyznanie prawa do świadczeń.

Tabela nr 7: Rzeczywista liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w latach 2018- 2019

Wyszczególnione	2018	2019
Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami	21 704	20 023
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „ Becikowe”	116	111
„Za życiem”	2	0
Zasiłek dla opiekuna	230	176
Zasiłki pielęgnacyjne	5 724	5 651
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	1 598	1 308
Świadczenie rodzicielskie	626	634
Świadczenie pielęgnacyjne	767	931

Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nieubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1 roku życia oraz zastosowanie mechanizmu „ złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Budżety domowe rodzin dość istotnie poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+. Program "Rodzina 500+" jest finansowym fundamentem wsparcia rodzin. Program wszedł w życie 1 kwietnia 2016 roku i przyczynił się do znacznej poprawy sytuacji materialnej rodzin, wzmocnił je i nadał należny priorytet. Program Rodzina 500+ realizuje trzy podstawowe cele: wpływa na wzrost liczby urodzeń, ogranicza ubóstwo, w szczególności wśród dzieci oraz stanowi inwestycję w rodzinę. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągniany przez rodzinę. Rozszerzona formuła Programu pozwala na poprawę jakości życia wszystkich polskich rodzin mających dzieci na utrzymaniu i stanowi dopełnienie kompleksowej polityki państwa wobec rodzin.

Natomiast program „Dobry Start” to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny. Programem nie są objęte dzieci uczęszczające do tzw. zerówki. Rodziny otrzymują świadczenie bez względu na dochód.

Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokości tych świadczeń nie są uwzględniane w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej.

Skalę rodzin z Gminy Ustrzyki Dolne korzystających z pomocy w latach 2018/2019 w ramach świadczeń wychowawczych obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8: Skala rodzin z Gminy Ustrzyki Dolne korzystających z pomocy w latach 2018/2019

Wyszczególnienie	Rok 2018		Rok 2019	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Świadczenia 500+	1 308	2 476	1 620	2 521
Świadczenia 300+	1345	1 880	1311	1 869

Kolejną kategorią świadczonej rodzinom z dziećmi pomocy jest wsparcie dla uczniów w ramach pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie jednorazowego stypendium szkolnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota 528,00 zł netto (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U.2018 poz. 1358)).

Tabela nr 9: Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów z terenu gminy Ustrzyki Dolne w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2017/2018		Rok szkolny 2018/2019	
	Liczba rodzin	Liczba wymienionych uczniów	Liczba rodzin	Liczba wymienionych uczniów
Jednorazowego stypendium szkolnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym	326	294	209	174
Zasiłek szkolny- w przypadku zaistnienia zdarzenia losowego powodującego przejściowo trudną sytuację materialną ucznia		2		1
Razem		296		175

IV. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek ten jest realizowany we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi jak również kościołami, organizacjami społecznymi.

Ustawa określa podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
Profilaktyka- wspieranie rodziny	- Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna - Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej - Adopcje	
Asystent rodziny	- Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka - Placówki opiekuńczo-wychowawcze - Usamodzielnienie - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator) - Rodziny pomocnicze	- Ośrodek adopcyjny
Placówki wsparcia dziennego		- Regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna
Rodziny wspierające		- Interwencyjny ośrodek preadopcyjny
Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny		

Do określenia zadań i celów kolejnego Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu Gminy Ustrzyki Dolne. W gminie podobnie jak w całym kraju borykamy się z problemami:

ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, przewlekłych i długotrwałych chorób, nadużywania alkoholu, zaburzeń psychicznych, przemocy, bezradności, trudności opiekuńczo- wychowawczych, zaległości w realizacji spraw urzędowych.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym jej udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z Ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowaniu rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczej rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności życiowe. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustaje

wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Wydatki z tym związane kształtują się na poziomie 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w kolejnych latach pobytu w pieczy zastępczej wzrastają.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta, jak również liczbę rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2017- 2019r.

	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z tego:	12	12	13
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę z tego:	6	1	7
Ze względu na osiągnięte cele	2	0	2
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, brak efektów współpracy	4	1	5

Ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren miasta i gminy Ustrzyki Dolne)	0	0	0
--	---	---	---

W Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych działa Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Pomocy w Rodzinie, którego głównym celem i zadaniem jest zahamowanie i ograniczenie zjawisk przemocy psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, emocjonalnej, na terenie naszej gminy.

W 2019r. sporządzono 48 „ Niebieskich Kart”. Zakres działania obrazuje poniższa tabela.

Niebieska Karta w gminie Ustrzyki Dolne.

Uruchomionych przez:	Liczba Niebieskich kart uruchomionych w	
	2018	2019
Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych	2	8
Policję	31	35
Komisję Rozwiązywania Problemów alkoholowych	0	0
Przedstawicieli oświaty	3	5
Przedstawicieli Ochrony zdrowia	0	0
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	7	12
Liczba kart kontynuowanych z lat ubiegłych	52	58

Liczba zakończonych Niebieskich Kart w tym z tytułu:	36	46
Ustania przemocy w rodzinie	32	40
Liczba NK zakończonych i ponownie wszczętych	- 36 zakończonych - 38 wszczętych	- 46 zakończonych - 48 wszczętych

Mówiąc o rodzinie powinniśmy spojrzeć na nią szczerzej nie ograniczając się tylko do tzw. „rodzin dysfunkcyjnych”. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań naszego państwa jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny, rodzicom- dożywotnio, dzieciom do 18- go roku życia lub ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieciom legitymującym się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na czas ważności orzeczenia.

Na szczeblu gminnym jest wprowadzona Ustrzycka Karta Dużej Rodziny, która również uprawnia do ulg i zniżek u lokalnych partnerów, którzy przystąpili do programu.

	Ilość rodzin, które otrzymało kartę w 2018r.	Ilość rodzin, które otrzymało kartę w 2019r.
Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	105	494
Ustrzycka Karta Dużej Rodziny	113	159

V. ANALIZA SWOT

Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina prawidłowo funkcjonowała i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka. Aby zaprojektować skuteczne cele i działania na rzecz dziecka i rodziny oraz przeciwdziałać przemocy w rodzinie należy posłużyć się analizą SWOT. Wobec tak skomplikowanych i zawiłych problemów wskazane jest zastosowanie pracy socjalnej prowadzonej w celu wprowadzenia i wzmocnienia zmiany. Należy przeanalizować obecny potencjał gminy oraz wskazać warunki i procesy zewnętrzne, które wpływać będą lub wpływają na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze.

Analiza SWOT to jeden z najpopularniejszych technik analitycznych, służących do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiednich pytaniach:

- Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym czy utrudniającym rozwój?
- Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin (PCPR, Policja, Sądy, służba zdrowia i oświata), 2. Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 3. Aktywna działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 4. Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Pomocy w Rodzinie, 5. Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezrobocie, ubóstwo, 2. Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, 3. Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego- dojazd do miasta utrudniony, 4. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie

<p>6. Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży,</p> <p>7. Liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone we współpracy z placówkami oświaty,</p> <p>8. Kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz dziecka i rodziny,</p> <p>9. Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny,</p> <p>10. Szersza oferta wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego (Poradnia Zdrowia Psychologicznego, Poradnia Uzależnień, Punkt Bezpłatnej Pomocy Prawnej, możliwość z korzystania ze wsparcia, hospicjum domowego dla dzieci i dorosłych Centrum Medycznego Dar Med),</p> <p>11. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego m.in. prawnika, psychologa,</p> <p>12. Podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną,</p> <p>13. Działania promujące rodzicielstwo, w tym rodziny wielodzietne (Karta Dużej Rodziny, Ustrzycka Karta Dużej Rodziny)</p>	<p>autorytetu szkoły/ nauczycieli,</p> <p>5. Brak rodzin wspierających,</p> <p>6. Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów,</p> <p>7. Stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów,</p> <p>8. Zjawisko marginalizacji społecznej w szczególności dzieci i młodzieży, która wynika z wielu problemów społecznych m.in. alkoholizmu niepełnosprawności,</p> <p>9. Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej,</p> <p>10. Narastająca przemoc w rodzinach,</p> <p>11. Rozpad związków (rozwody, separacje, wyjazdy za granicę kraju),</p> <p>12. Uzależnienie członków rodziny od alkoholu,</p> <p>13. Brak mieszkań socjalnych.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-</p>	<p>1. Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów,</p>

<p>wychowawczej,</p> <p>2. Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym,</p> <p>3. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę,</p> <p>4. Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (środki z Unii Europejskiej, z programów rządowych i małych grantów),</p> <p>5. Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym,</p> <p>6. Kształtowania ogólnokrajowej polityki prorodzinnej,</p> <p>7. Zaangażowanie mediów do walki z problemami społecznymi,</p> <p>8. Chęć i możliwość podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych np. szkoleniach indywidualnych,</p> <p>9. Właściwe ustawy i przepisy,</p> <p>10. Współpraca rodzin ze specjalistami,</p> <p>11. Nowe formy pracy z rodziną przeżywającą trudności (mediator).</p>	<p>2. Zanik więzi tradycji rodzinnych - „pęd życia”,</p> <p>3. Wzrost kosztów utrzymania rodziny,</p> <p>4. Rozpad związków (rozwody, separacje, wyjazdy za granicę),</p> <p>4. Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc,</p> <p>5. Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu,</p> <p>6. Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych,</p> <p>7. Ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę,</p> <p>8. Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności,</p> <p>9. Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”,</p> <p>10. Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,</p> <p>11. Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży,</p> <p>12. Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych,</p> <p>13. Brak zainteresowania rodziców</p>
---	--

	<p>problemami dziecka i spędzaniem przez niego wolnego czasu,</p> <p>13. Biurokratyzacja,</p> <p>14. Starzenie się środowiska.</p> <p>15. Zwiększenie dystansu pomiędzy biednymi a bogatymi.</p>
--	--

VI. KOORDYNATOR PROGRAMU

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021- 2023 jest Dyrektor Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu w gminie Ustrzyki Dolne powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywające trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Koordynator realizuje program przy współpracy z:

1. Podmiotami publicznymi:

- Urząd Gminy Ustrzyki Dolne,
- Placówki oświatowe z terenu Ustrzyki Dolne,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Kuratorzy Sądowi,
- Punkt Interwencji Kryzysowej,
- Gminna Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Służbami samorządowymi, instytucjami o zasięgu powiatowym i innymi:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Ustrzykach Dolnych,
- Komenda Powiatowej Policji w Ustrzykach Dolnych,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ustrzykach Dolnych,
- Sąd Rejonowy – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich.
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Ustrzykach Dolnych,
- Poradnia Uzależnień,
- Biblioteka Publiczna Powiatowa i Miejska w Ustrzykach Dolnych.

3. Podmiotami niepublicznymi:

- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe z terenu gminy Ustrzyk Dolnych,
- Lokalne media.
- Ustrzycki Dom Kultury.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin i dzieci, zamieszkałych na terenie Gminy Ustrzyki Dolne, doświadczających problemów opiekuńczo- wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie. Odbiorcami również są rodziny dotknięte przemocą, problemami uzależnień, zagrożone ubóstwem oraz rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka.

W szczególności program skierowany jest do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i niezaradnych życiowo.
- rodzin dotkniętych przemocą i uzależnieniami,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostatkiem społecznym.

IX. CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez prowadzenie działań i warunków sprzyjających temu oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin

X. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym w właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec swoich dzieci poprzez:

- a) szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności;
- b) przydzielenie rodzinom asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w pełnym zaangażowaniu rodziny i przy aktywnym ich udziale i gotowości do zmian;
- c) zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa;
- d) monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/ rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc;
- e) realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem;

f) promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie, prawidłowy rozwój i postawę młodego pokolenia, jak i promocja w jaki sposób spędzać wolny czas z dzieckiem w sposób aktywny i ciekawy.

2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały

w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny poprzez:

- a) wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia;
- b) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia.

3. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego poprzez:

- a) poradnictwo i prace socjalną świadczoną przez pracowników MGOPS w Ustrzykach Dolnych;
- b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej;

4. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi poprzez:

- a) zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
- b) objęcie pomocą w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, wszystkich potrzebujących dzieci;
- c) Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

5. Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych poprzez:

- a) pracę socjalną polegającą na wzmocnieniu lub odzyskaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie;
- b) dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dziecka do rodziny naturalnej;
- c) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.

6. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie, szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności;
- b) pracę socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie rodzicielskich zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym,
- c) kierowanie osób uzależnionych na leczenie;
- d) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy;
- e) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodzin.
- f) monitorowanie zjawiska krzywdzenia dziecka i młodzieży.

7. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców poprzez:

- a) współpracę z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych;
- b) działania Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin, w których występuje problem przemocy;

- c) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania zachowań niewłaściwych poprzez aktywną współpracę z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- d) współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym tj. szkołą, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, policją, placówkami zdrowia w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym, społecznym.

8. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie oraz zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny poprzez:

- a) finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- b) wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego;

9. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny poprzez:

- a) opracowanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci;
- b) prowadzenie kampanii medialnych (plakaty, ulotki, artykuły prasowe, publikacje, prelekcje) na rzecz umacniania i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji;
- c) organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno- kulturalnej i sportowo- rekreacyjnej.

10. Wspomaganie rozwoju dzieci w środowisku szkolnym i poza szkołą:

- a) kierowanie dzieci na kolonie;
- b) wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych jak i z trudnościami edukacyjnymi z zastosowaniem zasady stopniowania trudności

i wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich procesy edukacyjne;

c) wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży w szkole i poza nią.

XI. CZAS REALIZACJI

Czas realizacji programu został zaplanowany na lata 2021-2023. Jest to dokument otwarty, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

XII. WSKAŹNIK REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Wskaźnikami osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

1. Liczba rodzin objęta pomocą społeczną,
2. Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego;
3. Liczba rodzin objęta świadczeniami wychowawczymi oraz ustawą „Za życiem”;
4. Liczba rodzin i dzieci oraz osób dorosłych korzystających z posiłków;
5. Liczba osób, które podjęły terapie;
6. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objęta monitorowaniem;
7. Liczba założonych Niebiskich Kart;
8. Liczba osób, które zakończyły terapię;
9. Liczba asystentów;
10. Liczba rodzin objętych asystenturą;
11. Liczba osób objęta wsparciem specjalistycznym oraz poradami i konsultacjami;
12. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, koszt współfinansowania;
13. Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy;
14. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach;
15. Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych placówkach;

16. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach;
17. Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
18. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej;
19. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach;
20. Przyczyny udzielania pomocy;
21. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych oraz liczba wizyt w środowisku rodzinnym;
22. Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku, wyjazdów jednodniowych;
23. Liczba osób, które wzięły udział w aktywizacji zawodowej;
24. Liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
25. Liczba osób korzystających z grup wsparcia;
26. Liczba osób uczestniczących w projektach socjalnych realizowanych na rzecz dziecka i rodziny;
27. Liczba rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu.

XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W LATACH 2021-2023

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2021- 2023 mogą być środki finansowe pochodzące:

1. z budżetu gminy,
2. z budżetu państwa,
3. ze środków unijnych.

XIV. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

1. Polepszenie sytuacji rodzin i dzieci;
2. Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej;
3. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
4. Ograniczenie powstania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji;
5. Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka;
6. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi;
7. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
8. Objęcie rodzin wsparciem poradnictwa specjalistycznego;
9. Poprawa relacji w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci i ich stanem zdrowia;
10. Poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny;
11. Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny;
12. Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych;
13. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania.;
14. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnymi dysfunkcjami, uzależnieniami;
15. Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie dostępnych form wsparcia rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności lub nimi zagrożonych;
16. Rozwijanie współpracy instytucji, organizacji, stowarzyszeń oraz innych podmiotów działających na rzecz wspierania rodzin i dzieci oraz zapewnienie najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

XV. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służyć będzie ocenie podejmowanych działań w oparciu o analizę złożonych wskaźników, określających stopień realizacji celów programu. Zgromadzone informacje wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły. Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w Gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Gminny Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Monitoring pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Ustrzykach Dolnych w terminie do 31 marca każdego roku. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

XVI. PODSUMOWANIE

Opracowanie i realizacja 3 –letniego Programu Wspierania Rodzin należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi. Wsparcie rodziny będzie polegało na stymulowaniu i ukierunkowaniu działań na rzecz dziecka i rodziny oraz będzie miało charakter ochronny, profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.

Program zwiększy szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności koniecznych do prawidłowego wypełniania swych ról społecznych. Wszystkie działania będą skoncentrowane na zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej oraz zminimalizowaniu negatywnych zachowań.